



BEATA ROMANEK 

Sorry za brak znakow... Poprawność językowa wpisów na młodzieżowych forach internetowych

Sorry for the Lack of Signs... The Correctness of Language Entries on Youth Internet Forums

Doktor, Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Pedagogiczny, Katedra Wczesnej Edukacji, Polska

Streszczenie

Artykuł prezentuje wyniki badań nad językiem komunikatów elektronicznych zamieszczanych przez młodzież na forach internetowych. Omówienie tych wyników zostało poprzedzone prezentacją najważniejszych cech języka tekstów zamieszczanych w internecie przez młodzież.

Słowa kluczowe: młodzież, forum internetowe, język komunikatów elektronicznych

Abstract

The article presents the results of research on the language of electronic messages posted by youth on Internet forums. Discussion of these results was preceded by a presentation of the most important features of the language of texts posted on the Internet by young people.

Keywords: youth, online forum, language of electronic messages

Wstęp

Internet stworzył przestrzeń komunikacyjną o niespotykanych dotąd wymiarach. Korzystanie z jego możliwości technologicznych oznacza przełomową w dziejach ludzkości demokratyzację uczestnictwa w komunikacji. Interaktywność jako właściwość komunikacji internetowej przyczyniła się do redefinicji dwóch podstawowych pojęć odnoszących się do układu komunikacyjnego: nadawca i odbiorca. Pojawił się bowiem użytkownik internetu. Przeciętny użytkownik języka jest już nie tylko „konsumentem” słów, biernym odbiorcą – jak to miało miejsce w procesie komunikowania masowego. Każdy, kto ma na to ochotę, może zostać autorem komunikatu, który upowszechnia w sieci (Kita, 2016, s. 35).

Język komunikatów elektronicznych

Analizując język komunikatów elektronicznych, można stwierdzić, że poprzez internet nasila się wpływ języka potocznego na język ogólny, a tym samym norma obiegowa, potoczna staje się normą wzorcową. W składni widać silny wpływ języka mówionego, a więc preferowanie prostych konstrukcji zdaniowych i szeregów wypowiedzeniowych, w których raczej nie ma miejsca na zdania wielokrotnie złożone. Teksty zamieszczane w internecie wykazują znaczne uzależnienie od mowy potocznej (Grzenia, 2016, s. 91).

Jeśli chodzi o polszczyznę, pisany język mówiony bardzo szybko zbiera i rozpowszechnia indywidualizmy, elementy języka środowiskowego lub gwary zawodowej, przyswajają też błyskawicznie wpływ języka angielskiego. Oddziałuje też wtórnie na język mówiony. Do języka codziennej komunikacji przedostają się także konstrukcje językowe widywane w wiralach (zwanych też memami) (Chaciński, 2017, s. 184).

Sytuacja, kiedy każdy może być nadawcą komunikatu, który odbierze masowe grono odbiorców – setki, tysiące, może nawet miliony – sprawia, że zaczynają językiem w sieci rządzić zasady odnajdywane dotąd w prasie tabloidowej.

Ważna jest wciąż tendencja każąca nadawcom w skrótowych pisanych komunikatach wyostrzać własne stanowisko, podsycać emocje. Stąd przewaga skrajnych ocen, takich jak: *masakra, chłam, genialne, ekstra* itd. To zjawisko, które mocno zarysowało się w polszczyźnie, ale jest efektem procesów zachodzących w sferze komunikowania w sieciach społecznościowych (Chaciński, 2017, s. 186).

Anonimowość mówiącego jest zjawiskiem bardzo ciekawym, bowiem człowiek istnieje tylko poprzez tekst, który wytwarza. Brakuje wszelkich sygnałów, które pozwoliłyby mówiącego umiejscowić w społecznym świecie. Anonimowość daje jeszcze inną cenną możliwość: tożsamość autora w sieci jest kreowana – językowo, tekstowo, użytkownik może stać się tym, kimkolwiek chce być (Kita, 2016, s. 37).

Fora dyskusyjne są miejscem, gdzie w istocie wykształca się spontaniczna norma telepiśmienna – podporządkowana komunikacyjnej skuteczności, dopuszczająca „literówki”, ale niewykluczająca tradycyjnych zasad ortograficznych i stylistycznych. Mimo starań użytkowników o poprawność postów widoczną płaszczyzną zmian jest interpunkcja i rozchwianie pisowni wielką i małą literą (Suska, 2016, s. 193).

O młodym pokoleniu użytkowników internetu znawcy mówią: pokolenie @, dzieci sieci, globalne nastolatki, pokolenie SMS-ów, cyfrowe pokolenie, cyfrowi tubylcy (*digital natives*), dzieci neostrady, pokolenie „nie wiem” (Warchała, Skudrzyk, 2010, s. 111).

Wyniki badań

Materiał badawczy stanowią posty zamieszczone na czterech forach dyskusyjnych dla nastolatków. Są to: mlodziej.iq24.pl (1149 użytkowników napisało 11 439 postów na 1107 tematów), forumix.pl (8411 użytkowników napisało 113 817 postów w 6703 wątkach), m-forum.pl (86 511 użytkowników napisało 1 414 996 postów na 58 160 tematów), e-mlodzi.com (62 643 użytkowników napisało 752 022 posty na 33 744 tematy).

Potok składniowy to wydaje się najczęstsza przypadłość tekstów zamieszczanych w przestrzeni wirtualnej. Tak też było w badanym materiale:

1. *Nie jestem za tym żeby większość swojego wolnego czasu spędzać przy książkach, co to to nie, trzeba umieć rozdzielić ten czas, sama kiedy jeszcze byłam w gimnazjum, to bardzo mało czasu spędzałam przy książkach, i zawsze byłam tego zdania ze osoby które potrafią zorganizować sobie wolny czas inaczej niż tylko przy książkach, mają w brew pozorom więcej do powiedzenia, są na ogół bardziej ciekawi, jak i mają czas na rozwijanie swoich pasji/hobby co również uważam za ważny element w życiu.*

2. *Jak dla mnie są dwa typy ludzie – uczę się, bo chcę zabłysnąć mądrością, a nie głupotą jak to niestety w naszych czasach często bywa, albo uczę się bo chcę mieć same piąteczki i paseczek na świadectwie, żeby być najlepsza, najfajniejsza ale też mieć w głowie wielką czarną dziurę i swoją wiedzę przenosić tylko na papier podczas sprawdzianu. Jako, że temat umieszczony jest w Gimnazjum, nie nazwałabym tego dyskryminacją, a zwyczajną głupotą ludzi, którzy by chcieli, a nie chce im się/ich światopogląd jest widocznie nie do końca wykreowany znajdując innych na których mogliby się po wyżywać. Jestem pewna, że w szkole średniej wiele się zmieni w tym temacie, jako, że i ludzie mają bardziej poukładane w głowach i myślą przyszłościowo*

3. *To zazdroszczę :), też staram się jeść zdrowo, więcej się ruszać ale mam problem ze słodyczami, jak coś tylko jest w domu to ukradkiem podjadam, ale ostatnio pijam sobie herbatę slim plus, koleżanka mi mówiła że po tym jej się nie chciało już tak słodkiego jeść więc i ja kupiłam i powiem Wam że aptetyt na słodkości mam dużo mniejszy, coś w tym musi być.*

4. *Ale ja oczekuję od przyjaciela by był przy mnie w trudnych sytuacjach... By zawsze mi pomagał wspierał mnie gdy tego potrzebuję, żeby był śmieszny i miły na tym polega prawdziwa przyjaźń ! ;) Jednak nie którzy przyjaźnią się z innymi osobami które takie nie są jak opisałam i uważają tą odpowiedź za nie mądrą... A co do tego czy lepszy jest przyjaciel czy przyjaciółka ja mam przyjaciółkę wspaniałą przyjaciółkę owszem nie raz są kłótnie owszem ale w przyjaźni w prawdziwej przyjaźni nie da się bez kłótni... :-) Dlatego ja myślę że dla chłopaka jest lepszy przyjaciel a dla dziewczyny przyjaciółkę chociaż zdarza się że jest odwrotnie I PRZYJACIEL JEST DOBRY I PRZYJACIÓ?KA NIE MA LEP-SZEGO...*

Mieszanie stylów najszybciej można dostrzec w dłuższych tekstach, w których polszczyzna potoczna miesza się ze słownictwem nienależącym do tego stylu:

Patologia ze swoją charyzmą jak wiadomo wyznacza trendy za którymi podążą ogół więc ciężkie życie dobrych uczniów w mniej ambitnej szkole. Chyba dla wielu ludzi gimnazjum było takim najgorszym czasem. Będąc pod wpływem rynsztokowej elity zdarzyło mi się komuś dokuczyć tylko dlatego że udzielał się w samorządzie, nosił okulary, albo ogólnie wyglądał zbyt porządnie. Na studiach na pierwszym roku z kolei ostentacyjnie zostałem nawróconym kujonem usiadłem w pierwszej ławce przed siedzeniem profesora, robiłem notatki chodziłem na wszystkie wykłady i obserwowałem prześmiewcze podejście niektórych ludzi do mojego „zaangażowania” ale nie było ono jakiegś drastyczne poza tym w pewnym wieku człowiek że się tak wyrażę kładzie „ma wywalone”.

Niestosowanie znaków diakrytycznych i interpunkcyjnych jako efekt szybkiego przelewania myśli oraz braku dbałości o poprawność zapisu:

1. hera częściej odwiedzaj forum oczko nie jesteś na dnie, po prostu dolka masz, wroce z roboty to się odezwe na gg. Acha i na przyszłość edytuj posty, nie pisz jednego po drugim. Pozdrawiam i na forum witam :d ps: sorry za brak polskich liter, ale na komie pisze

2. ale jak zamieniam już z nim kilka zdań, fajnie by było jakby potrafił mnie rozbawić i żebym czuła się przy nim swobodnie i mogła mówić to co myślę. wiadomo oczy i budowa ciała jest dla mnie najważniejsza i to czy facet potrafi o siebie zadbać.

3. nie mam z kim pogadać więc może tutaj napisze co czuje a właściwie to nic nie czuje, czuje pustkę a jednocześnie emocje mnie przytłaczają nie wiem o co chodzi, życie jest mi obojętne i właściwie mogło by się skończyć w każdej chwili, na niczym mi nie zależy, nie lubię siebie i nie lubię być sama ze sobą czuję się wtedy źle i chce uciec od samej siebie mam w głowie jakiś motyl, wszystko jest beznadziejne tak jak i ja, mnóstwo myśli rozsądza moją głowę ale też jestem pusta wewnątrz, co mam zrobić?

Błędy ortograficzne:

nie posiadanie nawet namiastki życia prywatnego

Puki co nadal na wykładach dobrze odgrywam rolę kujona

niewiadomo co cie spotka

Przedewszystkim Oczy

święta bożego narodzenia i wielkanocy

heh ja to bym była w niebo wzięta..ahh rozmazałam się

No to Ty.Zjawiska nad przyrodzone (...)

Przeważnie jest jedna

na tablicy napisać kilka potrzebnych żeczy

Ty Nie masz Wcale Grubych Ud Co Ty GADASZ dziewczyno ;d

gdy niezdalem z klasy do klasy.

wyjazd do Niemczech

Identycznie tak jak ty pomyślałem odrazu przecież on jeszcze żyje co to za informacja woogule haha

Wulgaryzmy, które służą m.in. wzmocnieniu przekazu i odzwierciedlają emocje osoby piszącej:

1. *Ja na przykład jutro moge dostać wpierdol*

2. *Ja tam nigdy nie miałem tendencji do ściągania, bo wiedziałem, że jak coś ominę na sprawdzianie, to może mnie to dojechać na teście gimnazjalistów. Więc ściągam tylko jak NAPRAWDĘ czegoś nie idzie ogarnąć (zawsze jest to matma, chemia lub fizyka. W ich stronę wielkie fak ju ;x)*

3. *też kiedyś miałam takiego romantyka, który rozpływał się pod moim spojrzeniem. kwiatki, prezenciki, duperele*

4. *To faktycznie muszę stąd jechać bo liczba samic jest tutaj bardzo ograniczona*

5. *Ludzkim samicom po prostu się się głowie po przerwacalo ale jest tez druga steona medalu. Zauważ że wykonując pierwszy krok to Ty zaczynasz rozmowę i to Ty ja prowadzisz. Prawda jest taka że mówienie że „to Ty musisz zrobić pierwszy krok” to znaczy ze Ty musisz zagadać. Dlaczego ? Ponieważ ona zakłada (w większości przypadków to jest prawda) że jest nudna i nie ma tobie niczego ciekawego do powiedzenia.*

6. *, żebym znowu czegoś głupio nie spieprzyła*

7. *Mam 16 lat i moje życie jest do dupy*

8. *To nie bajka i nie bedzie happy endu więc oświece Cię, że trzeba zapierdalać żeby coś mieć..*

9. *jak mam rzucić kurwą to nią rzucę*

10. *a ja mam za małe cycki*

Zwroty potoczne:

1. *Oczy ;) dłonie, zadbane paznokcie również i mam takie głupie zboczenie że lubię jak facet ma taką fajną odstającą dupę xD wiadomo nie chodzi mi o to, żeby nie była taka dużaaa tylko taka fajna proporcjonalna taka ah*

2. *oklepałam jej wtedy buźkę i przez to narobiłam siary na szkołę,*

3. *jak będę miała chłopaka i jak będzie mi tak wysyłał kwiatki to chyba się posikam ze szczęścia :D*

4. *hehe u mnie kiedyś jeden synek ściągał a od tyłu podeszła do niego babka. On się odwrócił i wielkie AAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA. oczywiście dostał palke dodatkową za ściąganie;*

5. *Powinna być rozgarnięta ale i ładna, a jak nie jest ładna to się ładnie malować :)*

6. *po krótkim czasie typek wycelował mi w twarz i strzelił trafiając w moje...oko...spedziłem ponad 3 miechy w szpitalu*

Skróty i zapożyczenia niejednokrotnie są wynikiem pośpiechu oraz pochodną pisania SMS-ów i tweedów, które muszą zawrzeć się w określonej liczbie znaków:

.. nwm dlaczego

A ja uważam że coś takiego jest fajne bo np. jak bd szukać na „ulicy” koleś to nie bd miała takiej odwagi co napisać do niego i często można takiego kogoś przeoczyć bo np. ten ktoś rzadko bywa tam gdzie ty A w necie możesz z nim na spokojnie porozmawiać bo jak bd z kumplami to chyba głupio bd tak po prostu podejść jak jest zajęty czymś innym

Innowacje językowe, w których można zaważyć swobodne podejście do języka w celu uatrakcyjnienia wypowiedzi. Jedną z form są błędy w użyciu stałych związków frazeologicznych:

1. *Wiadomo, że wszelkie przechwałki, wymądrzanie się, czy rzucanie się na najlepsze oceny jak na chleb było tępione jest i będzie, ale nie można wkładać ludzi do jednego wora.*

2. *Prawidłowo. Nie licz na cuda ze zabawki żyją, to nie Toy Story. Nie walcz z wiatrakami jak Don Kichot. Zajmij się sobą a jakiś pasożyt sam się przypląta*

3. *Ale tu się ciekawie zrobiło, to nie mam pytań :D Jest two years ode mnie młodsza, ewidentnie różnimy się etapem życia.. tak tak „może być młodszy ktos, ale dorośle się zachowywać” Czy jestem nudny? Nie i to z czystą pewnością i przekonaniem. Czy nie jest zainteresowana? Rzuca dziwne zaczepki na „innych portalach społecznościowych” bym tylko cos odpisał. Dziecinne? Si. Prawdziwe? Si. Książniczki? Si. Rozmowa z nią to jak rzucanie psu kijaka, niby wróci do Ciebie, ale jakiś taki obśliniony ze nie chce się w łapy tego brać znów w tym samym miejscu i łapiesz za drugi koniec, aż potem już nie masz za co złapać i boom, heja, siemanko :D*

4. *po co mi ktoś przeprzenajfantastyczniejszy skoro to przeminie.*

5. *najlepiej gdy kolo ma krotkie włosy i postawione mocno na zel wtedy jest cool. dlugie włosy są dobre dla satanistów a srednie dla pedzioof*

Błędy składniowe będące pochodną używania odmiany potocznej, ale też nieznanymi zasadami:

1. *W zasadzie dobrym rozwiązaniem jest nakręcanie włosów na opaskę, na noc. Którą ściągą się jednym ruchem ręki z rana. Loki wychodzą imponujące*

2. *Co prawda nie wyznają takiego czegoś jak przyjaciel, taki prawdziwy*

3. *Najważniejsze jest, bym miała do niego zaufanie, i by znał mnie naprawdę dobrze. I by miał do mnie cierpliwość i wiedział, że jakie bym głupstwa nie robiła, wciąż jest dla mnie ważny i go potrzebuję. I że na mnie też może liczyć*

4. *Można się zadłużyć w partnerze wyidealizowanym przez Naszą wyobraźnię*

5. *Mi się nie podoba*

Podsumowanie

Na zakończenie warto przypomnieć klasyfikację najważniejszych zmian w języku komunikatów elektronicznych. Najważniejsze przeobrażenia w języku użytkowników sieci to przede wszystkim (Ogonowska, Skowronek, 2016, s. 78–82):

1. Odejście od linearności i uporządkowania przyczynowo-skutkowego w komunikacie multimedialnym.
2. Brak założonego przesłania odautorskiego.
3. Eliptyczność i skrótowość komunikatu.
4. Łączenie kodów werbalnych z ikonicznymi.
5. Łączenie cech typowych dla kodu mówionego oraz pisanego. Listy elektroniczne traktuje się jako hybrydę mowy i pisma.
6. Innowacje stylistyczne. Najważniejszym sposobem językowej emancypacji młodych ludzi w komunikatach medialnych jest jednak dosadność wypowiedzi i tzw. luz komunikacyjny.
7. Innowacje leksykalne, głównie zapożyczenia i neologizmy.
8. Odejście od klasycznych norm poprawnościowych.

Literatura

- Chaciński, B. (2017). *Polszczyzna czasu przyszłego*. W: K. Kłosińska, R. Zimny (red.), *Przyszłość polszczyzny – polszczyzna przyszłości* (s. 183–193). Warszawa: Narodowe Centrum Kultury.
- Grzenia, J. (2016). Co język polski zawdzięcza Internetowi? W: M. Kita, I. Loewe (red.), *Język w internecie. Antologia* (s. 90–97). Katowice: Wyd. UŚ.
- Kita, M. (2016). Język w internecie. Rozpoznanie stanu wiedzy. W: M. Kita, I. Loewe (red.), *Język w internecie. Antologia* (s. 10–56). Katowice: Wyd. UŚ.
- Ogonowska, A., Skowronek, B. (2016) „Język na nielegalu”, czyli wpływ multimediiów na komunikację werbalną młodego pokolenia. O nową metodologię badań. W: M. Kita, I. Loewe (red.), *Język w internecie. Antologia* (s. 77–89). Katowice: Wyd. UŚ.
- Suska, D. (2016). O kulturze języka w internecie dziś – rekonesans badawczy. W: M. Kita, I. Loewe (red.), *Język w internecie. Antologia* (s. 187–198). Katowice: Wyd. UŚ.
- Warchala, J., Skudrzyk, A. (2010). *Kultura piśmienności młodego pokolenia*. Katowice: Oficyna Wydawnicza Waław Walasek.